

Izhaja vsak dan razen
nedelje in praznika ob
3. popoldan.

Posamezna številka stane
10 vinarjev.

MARIBORSKI DELAVEC

Po pošti stane mesečno
3 K 20 v

Uredništvo in upravni-
štvo: Schmiderejeva u-
lica št. 5.

Telefon 3/VI.

Neodvisen delavski list za mesto in okolico.

Letnik 2.

Maribor, sobota 15. februarja 1919.

Štev. 38.

**Slovinci! Slovenke! Go-
vorite povsod samo slovenski!**

Demarkacijska črta na Šta- jerskem določena.

Pogajanja med zastopniki Jugosla-
vije in nemško štajersko vlado radi
določitve demarkacijske črte so se
13. t. m. zvečer končala. Dosegel se
je popoln sporazum in pogodba se je
podpisala. K temu poročilu je ljub-
ljanski dopisni urad prejel nastopni
službeni komentar:

»13. februarja zvečer so se kon-
čala pogajanja za premirje, ki so se
vršila med poveljništvom kraljeve jugo-
slovanske vojske v Mariboru z ene in
zastopniki graške deželne vlade ime-
nom nemško-avstrijske vlade z druge
strani. Ta pogajanja so se začela po
intervenciji francoskega komandanta
Manteguja, katerega so bili Nemci na-
prosili, naj posreduje, da preneha (po
njih uprizorjena) borba za Radgono.
Jugoslovani so se prišli pogajati, da
pokažejo spravljivost in preprečijo na-
daljne krvoprelitje. Pogajanja so bila
jako težavna, ker so Nemci venomer
stavili nove zahteve. Da narodu pri-
hranijo žrtve in ugone želji Francozov,
so bili Jugoslovani popustljivi do skraj-
nih mej in so zahtevali tako demar-
kacijsko črto, ki bi jih varovala vpadov
iz Madžarske ter jim zagotovila skle-
njeno ozemlje do Mure (Špilja), na
zapadu pa varnost dravske doline. Če
se ves nevtralni pas nahaja na nem-
škem ozemlju, ni to noben neuspeh
Nemcev, marveč je le posledica dej-
stva, da so oni 4. februarja nastopili
kot franktirerski napadalci. Dočim so
bili Jugoslovani neomajni glede vo-
jaške črte in glede varnosti železnice
Špilje—Radgona, so bili tem popust-
ljivejši v onih stvareh, kjer je šlo za
to, da se bednemu obmejnemu prebi-

valstvu olajša težavno življenje. Nudili
so olajšave glede začasnih upravnih
organov. Volitev v nemško-avstrijsko
narodno skupščino na ozemlju južno
od Mure in v Radgoni seveda niso
mogli dopustiti. S pogodbo sklenjeno
z nemško-štajersko (oziroma nemško-
avstrijsko) vlado so Jugoslovani po-
kazali, da ne žele borbe, ampak pa-
metno poravnavo. Ta poravnava je
dosežena in zdaj je dolžnost obeh
strank, da jo vestno izpolnujeta. — Be-
sedilo podpisane pogodbe se bo pri-
občilo.«

Za nas najvažnejše je, da niso naši
delegati dopustili niti diskuzije o mestu
Mariboru.

Maribor je in ostane jugoslovanski.

Političen pregled.

Državno veče se skliče 1. marca. Ju-
goslov. dop. urad v Belgradu je izvedel, da bo
državni zbor kraljestva Srbov, Hrvatov in Slo-
vencev na dan 1. marca 1919 sklican v Belgrad.
Srbija odpošlje 84, Macedonija 24, Hrvatska
in Slavonija 62, Slovenija 32, Istra 4, Dalma-
cija 12, Črna gora 12, Vojvodina 24, Bosna in
Hercegovina 42 članov. Nekateri pokrajine ho-
čejo biti zastopane številneje. Definitivno bo
to vprašanje rešeno v eni prvih sej državnega
zboru. Najbrže se državni zbor otvori s sve-
čano službo božjo. Razpravne seje se bodo
začele šele 3. ali pa 4. marca. Predsedoval bo
najstarejši član. Kot poslovnik so sprejeli po-
slovnik srbske narodne skupščine, dokler ne bo
narodno predstavništvo (državni zbor) določilo
drugega. Med prvimi predlogi se nahaja pred-
log o začasnih ustavi kraljevine Srbov, Hrvatov
in Slovencev in načrt o agrarni reformi.

Mi pridemo na vrsto koncem marca?

„Newyork Herald“ javlja, da pride diskusija o
jugoslovansko-laških spornih točkah na pariških
konferencah na vrsto še le koncem marca. Dot-
lej se zbira material odnosno se pripravljajo
kompromisni predlogi. Italijanski list, „Corriere
della Sera“ pa piše, da bodo velesile začele
razpravljati o jugoslovanskem vprašanju še
pred odhodom Wilsona (?).

Položaj v Celovcu. Koroški Nemec v
Celovcu piše: Kako se zdi, se zbirajo nad
našimi glavami težki oblaki nevihte. Prišli bodo
dnevi, ko v Celovcu nihče ne bo varen živ-
ljenja ne na cesti in ne doma. Bižajo se ro-
panja, požigi in umori, kajti naša „Volkwehr“
ni bramba ljudstva, ampak navadna roparska

banda, kjer najde zavetje vsak, ki si noče slu-
žiti kruha na pošten način. Treba je nositi vedno
revolver s seboj. Na zunaj se zdi, kakor bi
Celovec spal, toda to je navadna prevara . . .

Stavka železničarjev v Trstu. Stavka
železničarjev traja dalje. Včeraj o polnoči je
začela 24 urna stavka vsega tržaškega delavstva
v znak simpatije za stavkujoče delavce. Stavka
je popolna. Tudi tramvaj ne vozi. Trgovine so
vse zaprte. V Trst je došlo več sto mobilizira-
nih italijanskih železničarjev, ki opravljajo
službo v omejenem obsegu. Italijansko naci-
jonalistično časopisje trdi, da ima štrajk naci-
jonalne motive in da ga podpira Jugoslavija.
Tudi sicer so zaprli mnogo stavkujočih želez-
ničarjev. Z ozirom na poziv železniškemu
osobju tukajšnega ravnateljstva državnih želez-
nic, da naj se vrne na delo ob času, določenem
v pozivu, se naznanja, da se oni železniški
uradniki, uslužbenci in delavci, ki se ob dolo-
čenem času niso povrnil na delo, smatrajo za
odpuščene iz službe.

Mariborske novice.

Bolezen kralja Petra. Kakor poročajo iz
Belgrada, je zdravstveno stanje kralja Petra zelo
nevarno. Odkar ga je zadela kap, je kralj po-
polnoma oslabil in skoraj oslepel. Težko, da bi
še kdaj zapustil Faleron.

Slovensko vseučilišče v Ljubljani.
Kakor doznajemo, je že določeno, da se otvori
prihodnjorjesen v Ljubljani vseučilišče in sicer
za enkrat bogoslovna, modroslovna in pravo-
slovna fakulteta. Obenem se odpre tudi tehnična
visoka šola.

Danes zvečer otvori g. Tratnik hotel
„Union“, prej hotel „Erzherzog Johann“. Vrh
v gostilniške prostore je pri glavnih vratih.

Mraz še ni odjenjal, ampak danes jutro
celo »poskočil« na 11° C.

Državno policijska postaja v Špiljah.
Ministrstvo notranjih zadev organizira na vseh
važnih obmejnih postajah urade, ki bodo izvrše-
vali naloge obmejne policije in straže. Prva taka
postaja na naših tleh se organizuje v Špiljah,
kjer je imenovan za vodjo urada naš koroški
rojak dr. Štefančič, častnik jugoslovanske legije.

Kurz krone pada. Jugoslov. dopisni
urad poroča: Kurs krone pada. Danes pla-
čajo za 100 dinarjev 290 kron. V finančnih
krogih se govori, da bo v najbližjih dneh krona
padla tako, da bodo zahtevali za 100 dinarjev
300 kron. Uradni kurz je 250, padanje kurza
so povzročile spekulacije madžarskih bančnih
krogov. Računati je, da se bo kurz krone
zopet izboljšal, toda šele v enem mesecu. —
Glasom Čehoslov. tisk. urada poročajo itali-
janski listi, da nameravajo Italijani na ozem-
lju, ki so ga zasedli, vse kronске bankovce
v malo dneh zbrati v javnih blagajnicah in
jih tam ožigosati. Ožigosani bankovci obdrže
svojo zakonito vrednost. Čim se z ožigo-
sanjem dožene število na tem ozemlju kro-
žečih kronskih bankovcev, bo mogoče dolo-

čiti razmerje med krono in liro. Nato se do-
loči kratek rok za zameno kron in lir.

Trgovski in obrtni shod bo jutri v
nedeljo ob 2. popoldne v Narodnem domu.

Rdeče garde v Gradcu. V dveh graških
vojašnicah se je rdeči gardi posrečilo pridobiti
nadvlado. Le z velikim trudom in ogromnimi
denarnimi sredstvi se je posrečilo nemškimi
oblastim trenutno vdušiti vstajo rdeče garde, ki
pa utegne, kakor se je bati, vsak čas zopet
izbruhniti.

Na progi Pragersko—Budimpešta so
Ogri ustavili v nedeljo ves reden promet, po-
sebej še zadnja dva osebna vlaka. Promet na
jugoslovanskem ozemlju vzdržujejo z lokalnim
vlakom. Seveda je nujno potrebno, da se osebni
promet uredi za stalno v smislu predlogov, ki
jih je po žeji prebivalstva stavilo načelstvo na
Pragerskem.

Pri vinotrtzu Pfrimerju morajo delavci
še vedno delati 11 ur na dan, od 7. zjutraj do
7. zvečer, opoldne imajo samo eno uro prosto.
Zahtevamo, da se merodajne oblasti brigajo za
to nepostavno postopanje.

Nemci imajo velike oči in vidijo grozne
stvari, ko se v ozijo po železnici. Tako so videli
v Spielfeldu iz železniških vozov štrlece stroj-
nice. Dalje žično ograjo in španske jezdece. To
še ni vse. Gostilne so zaprte in — vojaki ho-
dijo pijani okrog in baje nadlegujejo „mirne“
Nemce. Obupno! Res obupno, da so Slovenci
tako predrzni!

Roparski umor. K večerajšnji vesti pod
tem naslovom nam je pripomniti, da je umorjeni
28letni Tomo Maruša, ki ga je zvalil morilec v
Selo pod pretvezo, da mu ima ne aj prodati.
Prijeli so nekega vojaka, ki je na sumu, da je
morilec. Pri umorjenem so našli nekaj preko
1000 K denarja. Umorjeni se je mudil le mimo-
grede v Ljubljani, a doma je iz Hrvaške.

Prvi mariborski bioskop. Od danes, 15.
februarja do 18. februarja se bo uprizoril — ker
Porten-film ni prispel — krasni film: »Ob vratih
smrti«, drama v 5 dejanjih, v glavni ulogi Harry
Walden.

Dopisi.

Romar po Pobrežju. Ženica bi bila naj-
raje videla, da bi ji še eno pridigo napravil in
sicer pridigo, ki bi bila prav potrebna za vse
Pobrežjanke, ki se še malo zavedejo, da so še
ali pa da so bile nekdanj Slovenke. Ampak meni
se je mudilo k občinski seji. Objubil pa sem
ženici, da jo prihodnjič obiščem doma in tedaj
se še kaj pomeniva tudi o aprovizaciji na Po-
brežju in pa da mi pomaga prešteti tiste zrele
tiče, ki so v jeseni od vojakov, pravijo tudi od
nemških oficirjev, za par kron si nakupili konj
in živila kolikor so hoteli. Malo predolgo sem se
zamudil z mojo pridigo na pokopališču, zakaj še
predno sem prišel do novega župana, sem že
zvedel, da je seja že pri kraju. Kolikor sem mo-
gel mimogrede zvedeti, se je v seji predlagalo,
naj Srbi nemško šolo takoj zapro in se naj pri-
pravi za slovenski pouk in pa tisti napis in sul-
ferajnske reklame naj takoj izginejo. Za ta sled-
nji predlog so bili Srbi takoj pripravljeni ga
dejansko izvršiti, kar se pa slovenske šole tiče,
bodo Slovenci podvezali, da se stvar ne zavleče
do drugega leta.

Iz Kamnice pri Mariboru. Mariborski
»Delavec« je nam tukajšnjim Slovencem
storil veliko uslugo, da se je tudi na nas
spomnil. Zdaj bodo naši Prusjaki vsaj ve-
deli, da nismo sami in da ne bodo mogli
brez kontrole vganjati kar se jim bo izljubilo.
Trebja je pri nas velike metle in dobro po-
mesti iz občine tiste, ki nas silijo v Berlin.
Tako imamo nekega takega Berlinovca ki

opravlja posle nekakšnega občinskega briča.
Scharza po imenu. Ta nekdanj slovenski Šare
ljudem pred šolo grozi proti Jugoslaviji, za-
ničuje naše brate Srbe s psi in morilci, ki
so z nami začeli vojno. Mi se kar čudimo,
da tega človeka še ni nihče prijel za ušesa
in ga gnal pred Srbe, da ga poučijo, kdo je
prišel vojno, kdo je večji morilec in ropar,
kot so tisti Nemci iz »rajha« pod katere nas
hočejo spraviti. Tudi se nam čudno zdi, za-
kaj imamo za mrliškega oglednika še vedno
človeka, ki noče razumeti našega jezika. Ka-
kor rečeno, treba velike brezove metle in
vso nemčursko nesnago ven iz občine!

Razne novice.

Čuden konec. Neki župnik je imel na-
vado, da je končal pridigo, kadar je ura na
zvoniku odbila zadnji udarec, pa naj je bila
končana ali ne, z besedami: »K temu naj
nam pripomre Bog!« Nekega dne je pridigal
o Hamanu in njegovi zavrtnosti in dejal:
»Ali kakšno je bilo plačilo za Hamanove hu-
dobije? Vislice!« V tem je odbila ura na
stolpu. »K temu naj nam pripomre Bog!«
je završil župnik pridigo kot navadno.

Začetek sveta. Indijanski rod Bakiri v
notranji Braziliji je edino nam znano ljudstvo,
ki do zadnjih dni še ni prišlo v stik z osta-
limi ljudmi. Raziskovalec rudnin, ki je prišel
prvi izmed ostalega sveta med nje, je hotel
vedeti, kakšno vero imajo ti ljudje o svetu.
Zato je vprašal njih poglavarja o početku
sveta. »O«, je odgovoril, »edini človek pri
nas, ki je tako star, da je bil takrat zraven,
je ravno odšel na lov. Počakati moraš, da se
vrne, pa ti bo povedal.«

Politika v šoli. V neki berlinski šoli,
katero je po par mesecih izostanka začel te
dni zopet obiskovati sin pokojnega Lieb-
knehta, so učenci soglasno izjavili, da z njim
nočejo sedeti v eni sobi. Kljub vsem pomir-
jevalnim opominom so začeli štrajkati.

Koliko je stala Ameriko vojska? Ze-
dinjene države Ameriške so do zdaj potrošile
vsega skupaj 22.589.986.000 dolarjev, kar
znaša v francoski valuti (1 dolar je 540
franka) 123.115.423.700 frankov. Koliko bi to
izneslo v našem »papirju«?

**Mržnja med Fran Ferdinandom in
Viljemom.** »L Echo de Paris« javlja iz Švi-
ce: To je javna tajnost, da je Fran Ferdi-
nand mrzil nemškega cesarja, »tega indivi-
dija«, ki vedno toliko govori in ga mora
človek vedno poslušati. Praški list »Čech«
piše, da bi mogel dati preceptor prestolona-
slednikovih otrok dr. Stanowsky zanimive
podrobnosti, posebno o nameravanem umoru
Franca Ferdinanda v Konopištu. V parku v
Konopištu so bili vlovili posebne osebe, po-
slane od Viljema, ki so imele namen, umo-
riti Franca Ferdinanda. Tudi je bilo priprav-
ljenih več polkov, da bi v slučaju vstaje vdrli
na Češko.

Kmet pri operaciji. V neki vasi je obolel
kmet in zdravnik je dognal, da je potrebna
operacija. Zato so odpeljali kmeta v zagrebško
bolnišnico. Ko je prišel v bolnišnico, so ga
peljali v kopalnico, da se okoplje. Vse je bilo
že pripravljeno, ko se začne kmet braniti z
nogama in rokama, da ne gre v baujo. Končno
so ga strežniki pograbil in ga s silo skopali.
Ko je kmet po vsem tem ležal v postelji, se
je globoko oddahnil in dejal zadovoljno: »Bog
uodi zahvaljen! Jaz sem si to operacijo pre-
stavljal mnogo huje, nego je v resnici, prav
nič ne boli!«

Poletni čas. Francoska vlada je odredila,
da se bode tudi v letu 1919 poletni čas pomak-

nil in sicer, v noči od 1. na 2. marca za 60
minut. Normalni čas se bode uvedel zopet 5.
oktobra. Vprašanje je samo, če se bo zmo-
gel ta čas vzdržati tudi po sklenjenem miru. Vlada je
v svrhu proučitve tega vprašanja postavila po-
sebno komisijo.

Boj za konja v Berlinu. Za špartakovs-
kih bojev v Berlinu je bil zadet konj, ki se je
zrušil sredi ceste na tla in poginil. Nato pa se
je zgodilo nekaj neverjetnega. Naenkrat se je
vrgel na mrtvega konja nek človek z nožem in
v hipu je ležala na kljusetu cela množica ljudi,
ki je vpila, tepla se, zmerjala, vse za pogino-
lega konja. Očividec, ki to pripoveduje, je za-
pazil, da je množica za par trenutkov stopila
od konja, ko so mu vlekli kožo raz telesa, a
se je takoj zopet vrgla nanj. Konja so trgali,
rezali, parali na vse mogoče načine. Ni trajalo
dolgo, ko je ležalo v mlaki krvi golo konjsko
okostje. To je lakota!

Medved — darilo Parizu. Prostovoljni
ruski bataljon, ki se je do zadnjega časa
boril s Francozi, je daroval ob svojem od-
hodu v domovino mestu Parizu svojega med-
veda Miško, ki je delil z njimi nesrečo in
srečo v Kanpaniji in Lotaringiji. Časopisi
pravijo, da bo medved-vojnik, kmalu postal
ljubljenec obiskovalcev »Jardin de Plantes«.

Najnovejše.

Ententa priznava Jugoslavijo.

Belgrad, 15. febr. ob pol 1. uri zju-
traj. Poslanik Vesnić brzojavlja iz Pa-
riza, da so zavezniške države službeno
priznale edinstveno Jugoslavijo.

Nemci kršili premirje.

Maribor, 15. febr. (Uradno). Nemci
so včeraj zvečer ob 9. napadli z ognjem
našo stražo na mostu čez Muro pri
Cmureku. Naše straže so z ognjem od-
govorile. G. general Maister je takoj
telefonično interveniral pri nemški
štajerski deželni vladi v Gradcu in pri
cmureškem županu. Po tem incedentu
(slučaju) premirje do sedaj ni bilo več
kršeno.

Italijanski sukanec

400 Yardov, črni in beli, vsaka debelost in mno-
žina se proda dokler je še kaj zaloge po 7 K
komad pri tvrdki

Vilko Weixl, Maribor, Glavni trg 22

Igrače in galanterija

se zaradi opusta teh predmetov, na drobno ka-
kor na debelo, popolnoma razproda po zelo zni-
žanih cenah v trgovini

Vilko Weixl, Glavni trg 22.

Na prodaj je tudi pet sokolskih telovadnih hlač

Karbid prve vrste v vsaki množini,
ter dobro pralno milo v
malih koskih se dobiva po nizki ceni pri tvrdki
Felber, Dravska ulica 11. 5—4